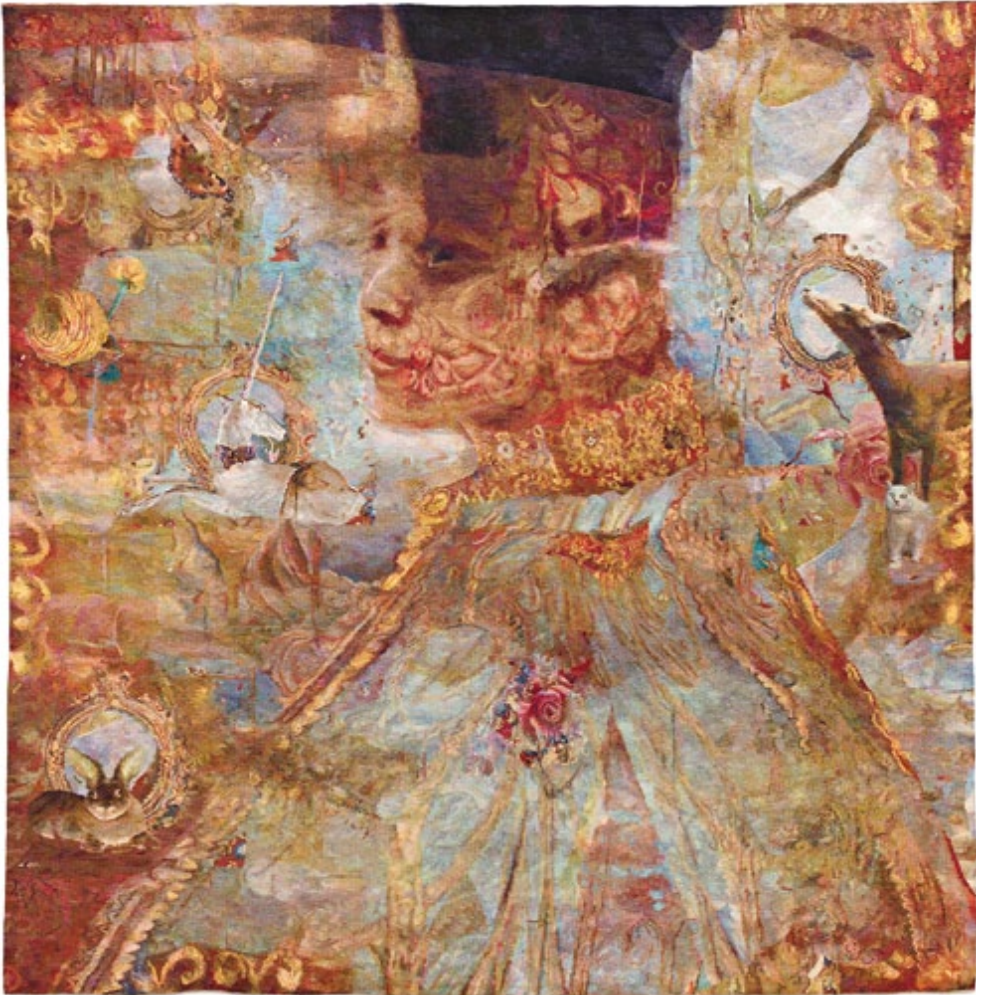

9 KONST AKTUELLT DALSLAND

AKTUELLA UTSTÄLLNINGAR OCH PROJEKT PÅ DALSLANDS KONSTMUSEUM 26/3–15/5 2011

» Definitely Gold » Annika Ekdahl

FESTEN KAN BÖRJA!

»Darlings«

Annika Ekdahl är adjungerad professor i textilkonst vid HDK, Högskolan för design och konsthantverk i Göteborg. När hon inte undervisar, sitter hon oftast vid den tre meter breda vävstolen hemma i Kyrkhult i Blekinge och väver. Nu har Dalslands konstmuseum fått äran att visa sviten Barockfesten, en stor samling av hennes vackraste gobelänger.

Med fyra kvadratiska vävar, tre gånger tre meter vardera, och två lite mindre, fyller Annika Ekdahl den övre utställningshallen. De är en magnifik syn som möter betraktaren och den som är insatt i vävteknikens mysterier ser genast att här hänger tid. Flera mycket stora stycken av tid.

– Varje gobeläng har tagit ett, till ett och ett halvt år att väva, säger Annika Ekdahl och berättar om tillkomsten. Hur hon för ett tiotal år sedan ställde sig frågan: Vad är det egentligen jag vill

göra? Om allt är möjligt; tekniskt, ekonomiskt, moraliskt och konstnärligt – vad skulle jag göra då?

– Svaret var egentligen ganska givet för mig; då skulle jag göra dekorativa, färgstarka och livsbejakande gobelänger i en klassisk gobelängteknik, med ett innehåll som refererar till arvet, men som ändå har ett samtida och personligt uttryck.

Sagt och gjort. Hon hade turen att få flera projektbidrag och arbetsstipendier från Konstnärsnämnden som möjliggjorde en total uppgång i det fria skapandet, utan att vare sig tänka på ekonomi eller krävande beställare.

– Jag känner mig verkligen privilegierad och tacksam för den kulturpolitik som drivits från 70-talet och framåt, säger Annika Ekdahl.

Gobelängtekniken hade sin storhetstid under barocken och renässansen. I slottet Wavel utanför Krakow i Polen hänger de mäktiga Wavelgobelängerna som i detaljrikedom och uppbyggnad inspirerat Annika Ekdahl mycket.

– De innehåller så många roliga detaljer. Bårder, ornament och överraskande karaktärer dyker upp på de mest oväntade ställen i dessa ganska så pretentiösa bilder. Till exempel små apor som

»The Baroque Party«

jonglerar med någon liten grej. Ja, det finns en underfundighet i dessa bilder, en attityd och ett förhållningssätt som intresserar mig mycket.

Hon förklarar nödvändigheten av att också undersöka något med sin väv, vid sidan om det konstnärliga uppsätet. Hon exemplifierar med den myllrande gobelängen »Parkteatern« från 2006 där det sitter en samling människor i en park och runt dem svävar en mängd föremål och saker fritt i luften.

– Här har jag velat ta reda på hur mycket detaljer jag kan proppa in i bilden innan den rent bildmässigt faller samman.

Rent tekniskt arbetar Annika Ekdahl på en stor mattvävstol, tre meter bred. Den är befriad från många normalt nödvändiga detaljer som solv, skaft, trampor och slagbom. Hon behöver dem inte, då hon för hand plockar in det hem färgade garnet, tråd för tråd i

varpen. Ett minutiöst arbete, som aldrig kan retuscheras eller ändras i efterhand.

Under förarbetet använder hon datorn. Inskannade foton ligger till grund för den skiss i skala 1:1, som är placerad under varpen. Varje pixel motsvarar

en tråd. Motiven är ofta myllrande, flyktiga, drömska, men ändå ytterst detaljrika och konkreta. Ofta är det människor med, inte sällan släkt och bekanta, eller barn. Den dunkelt guldkimrande »Wedding in Queens« har till exempel sina bildmässiga rötter i den äldste sonens bröllop i New York.

– Jag har lärt mig att lita på min intuition, att det första anslaget är rätt, och inte ändra för mycket, »freestyla«, under resans gång.

Hon jämför det omsorgsfulla arbetet vid vävstolen med livet självt – tråd läggs vid tråd, som år läggs vid år. Så växer de vackraste vävar fram. Gobelänger som gett Annika Ekdahl den stora internationella ryktbarhet hon har idag.

Läs mer: <http://www.annikaekdahl.se/>

Utställningen visas i Övre utställningshallen och pågår t.o.m. 15 maj.

NÄR HÅRT BLIR MJUKT

Det är den skygga rördrommen som inspirerat skulptören Miklós Fözö till de underfundiga skulpturer i järn och sten, som han visar i Galleriet.

Miklós Fözö har sin ateljé och smedja på Not Quite. Han var en av de första konstnärerna som i början på 1990-talet kom till det nedlagda pappersbruket i Fengersfors. Det som några år in på 2000-talet intogs av konstnärer, hantverkare och smeder och blev Not Quite – ett levande bevis på att glesbygden är ett bra ställe för skapande. Miklós Fözö är utbildad i metallkonst vid HDK, Högskolan för design och konsthantverk i Göteborg. Därefter gick han på Stenebyskolan i Dals Långed och lärde sig smida i järn.

Miklós i arbete

– Redan när jag gick på HDK hade jag en dröm om att bo på landet och vara nära naturen. Fast då tänkte jag att det nog skulle bli ensamt. Men i Fengersfors har jag både landet och stan. Här har jag många vänner, vi är ett femtontal familjer som bor, arbetar och umgås här. Det är fantastiskt, säger Miklós Fözö.

Naturen är viktig för honom, han är gammal fältbiolog.

– Jag tillhör inte de riktigt nördiga, de som måste se varenda fågel som kommer, men jag är fascinerad av naturen som helhet och tittar mycket på fåglar.

Rördrommen har intresserat honom särskilt. En långväga förebild för de åtta fåglarna i järn och sten, som han nu visar i Galleriet.

– Den har så roligt namn! Det är en ganska stor fågel, en vadare som lever i vassen, den är väldigt skygg, man ser

den så gott som aldrig. Men den har ett häftigt läte, mycket karaktäristiskt, det låter som om någon blåser på en flaska och ljudet kan höras flera kilometer omkring, säger Miklós Fözö, men menar att man som konstnär inte jobbar så medvetet avbildande egentligen.

– Man bara gör, och så i efterhand ser man vad man gjort och döper det ...

Att kombinera järn och sten, som i fåglarna, är däremot en mer medveten handling.

– Två av de hårdaste materialen, men som ändå går att bemästra. Och kombinerar jag dem kan jag göra former som jag inte skulle kunna göra annars. Att smida i järn har sina begränsningar, jag kan inte göra stora, tredimensionella former.

Där kommer stenen in och kompletterar.

När Miklós Fözö drömmer helt fritt skulle han arbeta som skulptör. Han har tidigare vistats nere i Italien, efter studierna hyrde han en ateljé i Carrara, marmorbrottens hemtrakter.

– Att ha ett stenblock framför sig och så börja ta bort ... se vad som göms där inne i stenen ... det är fascinerande.

När han inte skulpterar fritt, arbetar han med beställningsverk, som smidda grindar och ledstänger. Och ljusstakar har det blivit rätt många genom åren. Han har runt fem modeller som han varierar, varje stake är handsmidd så de blir ändå unika.

– Redan 1993 gjorde jag min första ljusstake och det gick bra och ljusstakarna blev väldigt efterfrågade, så jag har fortsatt med dem. Fast egentligen har jag aldrig velat göra bruksföremål. Men det funkar inte så, man måste överleva också, säger Miklós Fözö.

Utställningen visas i Galleriet och pågår t.o.m. 15 maj.

SKRÖNOR FRÅN FORNA DALSLAND

Den nedre utställningshallen fortsätter museets multimedia-utställning med historier från det forna Dalsland.

Två inflyttade dalslandsbor, museichefen Helen Backlund och kulturarbetaren Jonatan Malm har valt fritt från alla de fängslande människoöden och unika föremål som de dalsländska hembygdsföreningarna förvaltar. Texterna är hämtade från utställningen.

Otto Högberg

Otto Högberg 1898–1994

Uppväxt på torpet Plan i Gunnarsnäs socken, ett jordbruk med två kor. Fadern var skifferhuggare och även taktäckare, och Otto hjälpte med några örens förtjänst till i skifferbrottet på

Kroppefjäll. En uppgift var att med roddbåt transportera skiffret till en uppsamlingsplats. När skolan var slut jobbade han en tid på järnvägen, men gick sedan till sjöss några månader innan första världskrigets utbrott. De kommande 49 åren tillbringade han sedan på havet, slutligen som andre maskinist. Var med om två fartygssänkningar. Vid den första, som ägde rum vid Azoreerna, blev han skadad i handen och tillbringade fyra dygn i livbåt. Fick malarian vid Madagaskar. Levde sina sista år i lugn och ro i Mellerud och Gestad.

Stina-Maja Petrone 1861–1935

Ingen socken i Sverige var så utvandrar-tät som Grinstad. Här föddes Stina-Maja. Bror och syster hade redan emigrerat när hon tjugo år gammal kom efter. Stina-Maja arbetade i New York, som kokerska åt den tidens mest förmögna familj; Vanderbilt. I New York mötte hon också italienaren, boxaren och skomakaren Nikolaus Petrone, vilken hon gifte sig med. Han hade två barn förut, varav den ena hette Kanduduscha. Fyrtiotvå år gammal väntade hon deras andra gemen-

Stina-Maja Petrone

samma barn, men då hennes mor blev sjuk åkte hon över atlanten för fjärde gången. Det blev dock inget kort besök, utan hon kom att stanna på Dalbosläätten för resten av sitt liv. Då föräldrarna dött drev hon den lilla gården på egen hand, medan sönerna växte upp. Efter femton år sålde hon föräldragården och köpte en backstuga med halmtak på sandbankarna alldeles vid Vänerns strand. Bevarade brev vittnar om Nikolaus alltmer bittra försök att locka tillbaka sin hustru med söner. Varför valde hon att lämna honom och Amerika bakom sig?

Lövnäs-gumman, Maja Olsdotter 1788–1860

Fällde ensam år 1826 vid sitt torftiga hem i Dalskog en ek vars stam mätte nära 1,5 meter. Kapade stammen i lämpliga längder, klöv dem med hjälp av yxa och kil till omkring 30 mm tjocka bräddor. Av dessa tillverkade hon året därpå ett större skåp, ett stort slagbord

samt åtskilliga andra möbler och föremål. Hade ofta anställning vid skogsavverkning, där hon arbetade väl så bra som männen. Tillverkade sitt snus själv av bladtabak och vedaska med hjälp av en egentillverkad snuskavel. Vid 70 års ålder fick hon sitt första giftermålsanbud, vilket hon nekade med orden »Tvi Vale«.

MUSEET TACKAR:

Dalslands fornminnes- och hembygdsförbund
Institutet för språk och folkminnen
Dialekt- och ortsnamnarkivet i Göteborg
Gudrun Rydberg, Bolstad Prästgård
Kerstin Ljungkvist
och Kroppefjälls hembygdsförening
Ödeborgs fornsal, styrelse och personal
Tage Stare och personal Skolmuseet i Årbol
Olle Ljung och Melleruds Museum
Monika Åhlund
Rolf Lundberg
Allan Petrone
Eje Aren, halmtakstäckare
Och alla andra som svarat på frågor, hjälpt
och inspirerat oss i arbetet med utställningen.

*Utställningen visas i Nedre utställnings-
hallen och pågår t.o.m. 15 maj.*

SNART BLOMMAR DET!

Missa inte nästa utställningsperiod:

21 maj–17 juli

I övre utställningshallen visar vi samlingsutställningen **BLOMMA!**

Saara Ekström, Finland, video foto
Line Bergseth, målari
Eva Davidson, textil
Helene Schmitz, foto
K-G Gyllensvärd, teckning
Tina Reuterberg, keramik
Ulrika Berge, textil
Malin Grumstedt, keramik
Gunilla Wänn, målari
Sigrun Sverrisdottir, grafik

Ulrika Berge

Här möter du blomman i många olika skepnader. Allt studerat och gestaltat ur olika konstnärers perspektiv. En utställning som inte liknar något du sett tidigare...

I nedre utställningshallen har vi glädjen att visa in te mindre än ett 50-tal målningar av konstnären **Yvonne Swahn** från Vänersborg.

I Galleriet ställer **Örjan Wikström** ut drömlika målningar i en teknik som påminner om akvarell. Med en färgskala som för tankarna till filmens värld finns rörelsen ständigt närvarande i hans bilder.

CAFÉET I NY KOSTYM

Varför inte boka in tjejtträffen, sammanträdet eller släktkalaset på museicafé Bonaparte? Njut av en fantastisk sjöutsikt på vår glasveranda eller ta vårt nyrenoverade Bonaparte rum i besittning. Passa på att se några av museets spännande utställningar innan ni bänkar er till en härlig laxlunch, en smarrig födelsedagstårta eller en för er specialkomponerad buffé.

Caféet har samma öppettider som museet, men vill du boka andra tider går det bra. Ring direkt till våra duktiga arrendatorer familjen Al Mansour. Tfn. 0767 074873

Välkomna!

Öppettider:

April–maj: onsdag–söndag 11–17

Produktion:

Dalslands konstmuseum

Texter:

Anna-Stina Lindén Ivarsson
och Jonatan Malm

Form:

Sara Lund, Reform

Bidrag:

Dalslands konstmuseums vänförening

Bonaparte
MUSEICAFÉ

DALSLANDS
KONSTMUSEUMS
VÄNFÖRENING

Guldsponsor:

PROVÉ
management

VI ÄR ETT REGIONALT
**KONST
FÄSTE**
VI ÅRS 2014

**Dalslands
konstmuseum**

Upperud 464 40 Åsensbruk
0530-300 98

www.dalslandskonstmuseum.se